

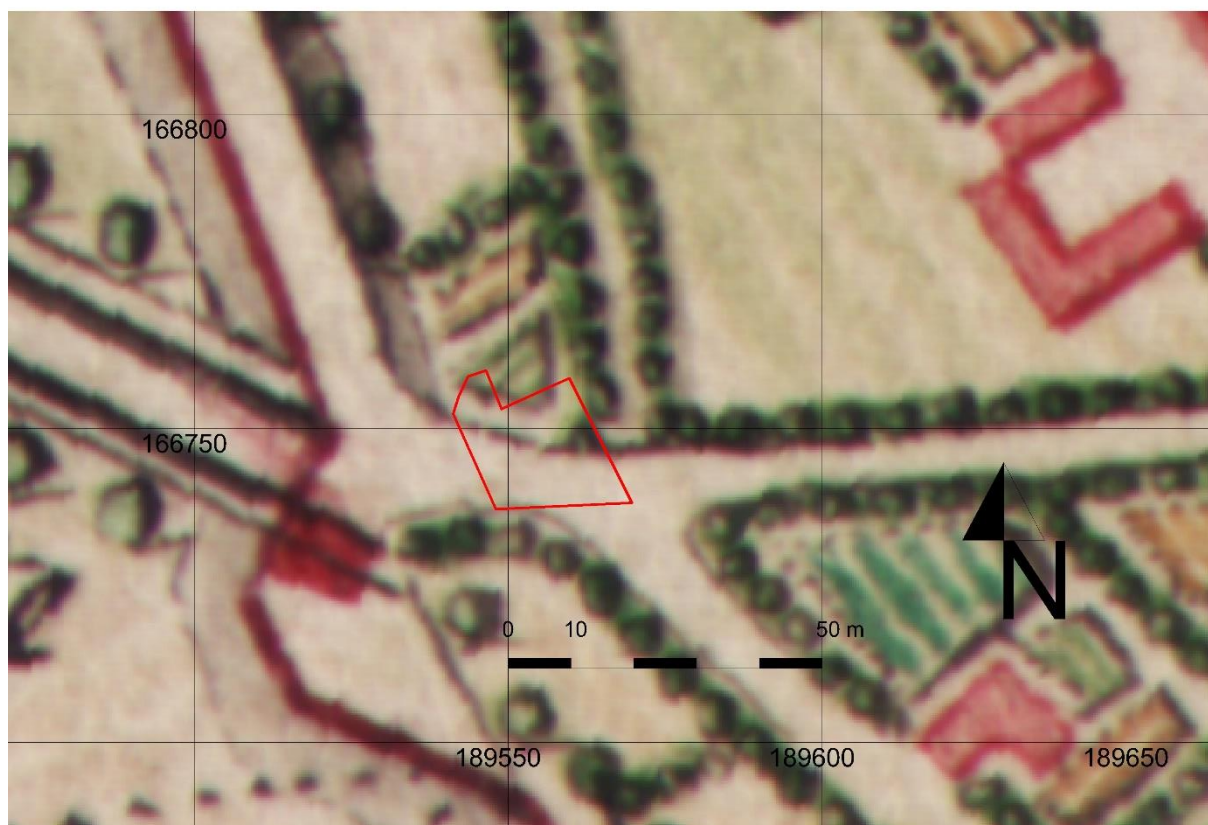
Archeologienota met uitgesteld vooronderzoek

Tienen, Leuvensestraat 131-135

(Afdeling 3 sectie G percelen 119v2, 120d2, 120v, 120y en 120z)

Programma van Maatregelen

DOSSIER 2017F253

Bouwen & Milieu nv

Erkend als Bodemsaneringsdeskundige type 2 (Ovam-Vlaanderen)

Erkend als expert in de Bodemverontreiniging (Leefmilieu Brussel)

Hasseltsesteenweg 2
B-3800 Sint-Truiden (BE)

In samenwerking met erkend archeoloog Rik van de Konijnenburg (Haast bvba)
expert in Historisch en Archeologisch onderzoek, Studies en Toegepast onderzoek

Dossiernr. : 2017F253
wettelijk depot: D/2017/14.148/18

Coverfoto: het terrein gesitueerd op de Ferraris kaarten (bron: www.geopunt.be)

Auteur: Anne De Loof, archeoloog

Autorisatie: Rik van de Konijnenburg, erkend archeoloog 2015/00041

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Wettelijk depot: D/2017/14.148/18

INHOUD

Programma van maatregelen	
1. Administratieve gegevens	4
2. Aanleiding van het vooronderzoek	6
3. Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	14
4. Vraagstelling en Onderzoeksdoelen	19
5. Onderzoeksstrategie en -methode	22
6. Onderzoekstechnieken	23
7. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	24
8. Lijst met afbeeldingen	25
9. Bibliografie	25

1. Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

1.1.1 Projectcode: 2017F253

1.1.2 Nummer wettelijk depot: D/2017/14.148/18

1.1.3 Naam en erkenningsnummer autoriserend archeoloog: Rik van de Konijnenburg, OE/ERK/Archeoloog/2015/00041, Grauwe Torenwal 6/00/1 – 3960 Bree

1.1.4 Naam en adres van de opdrachtgever: ELFIMMO – Philippe Lenaerts, Boudewijnlaan 2, 3800 Sint-Truiden

1.1.5 Locatiegegevens:

1.1.5.1 Provincie: Vlaams-Brabant

1.1.5.2 Gemeente: Tienen

1.1.5.3 Deelgemeente:

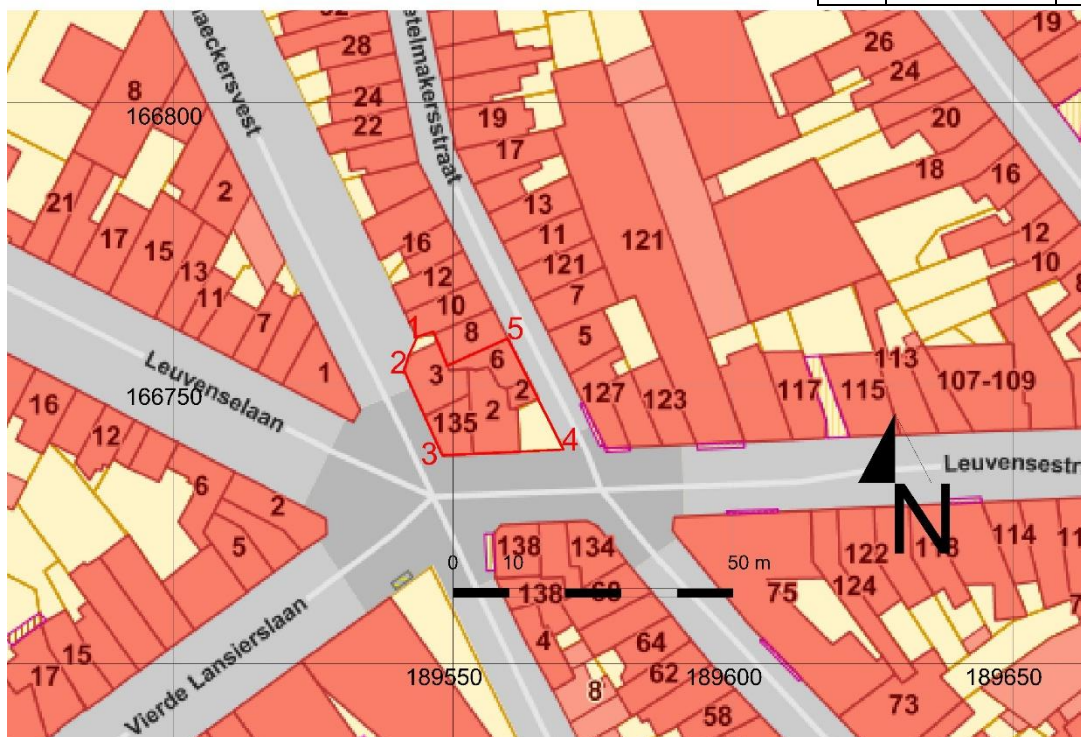
1.1.5.4 Adres: Leuvensestraat 131-135

1.1.5.5 Toponiem:

1.1.5.6 Bounding box:

De xy-coördinaten (stelsel Lambert72):

Nr	X	Y
1	189543.58	166758.24
2	189541.26	166752.28
3	189548.65	166737.44
4	189569.73	166738.16
5	189559.75	166757.98

Afbeelding 1: Bounding box, het bouwgebied in rood, www.geopunt.be

1.1.6 Kadastrale gegevens en plan met afbakening

Het projectgebied ligt in de gemeente Tienen, afdeling 3 sectie G percelen 119v2, 120d2, 120v, 120y en 120z. Volgens de CadGis van het kadaster (http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE) hebben de percelen een oppervlakte van (afgerond op twee decimalen):

119v2: 73,92 m²

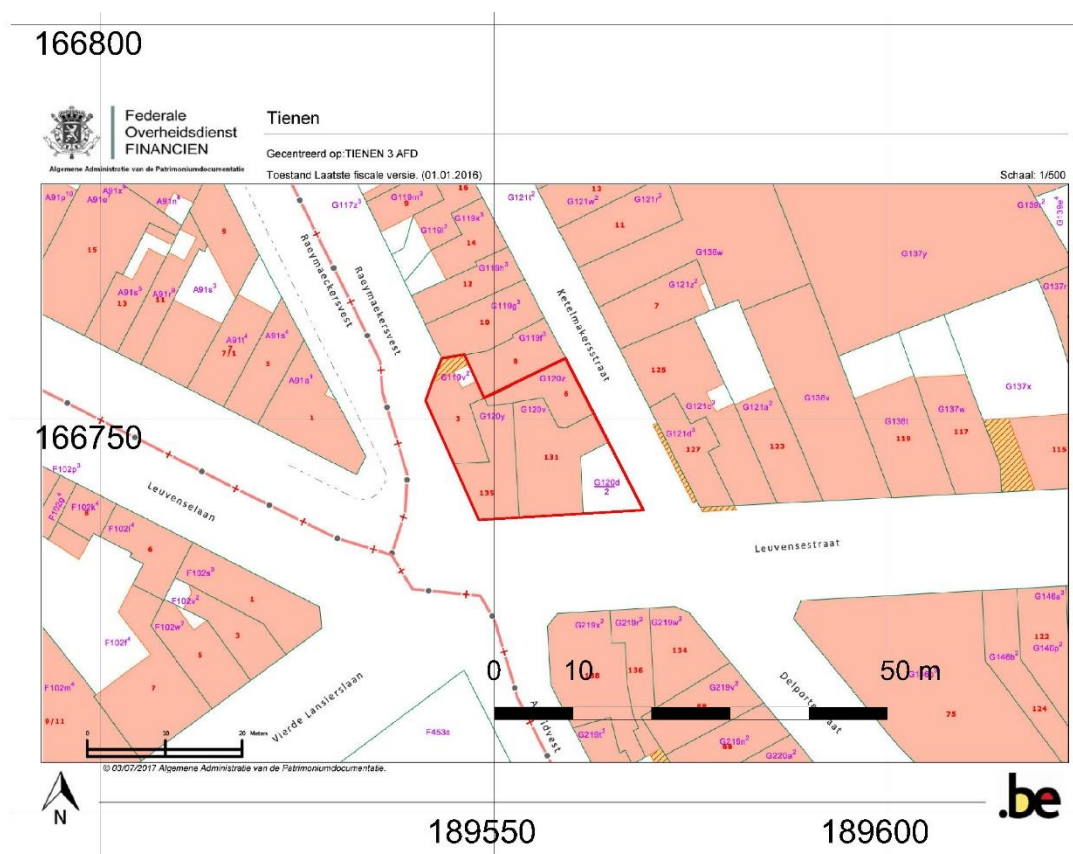
120d2: 51,85 m²

120v: 129,25 m²

120y: 85,97 m²

120z: 55,18 m²

Alle percelen samen hebben een oppervlakte van 396,17 m².

Afbeelding 2: de kadastrale kaart, in rood het projectgebied, www.cadgis.be

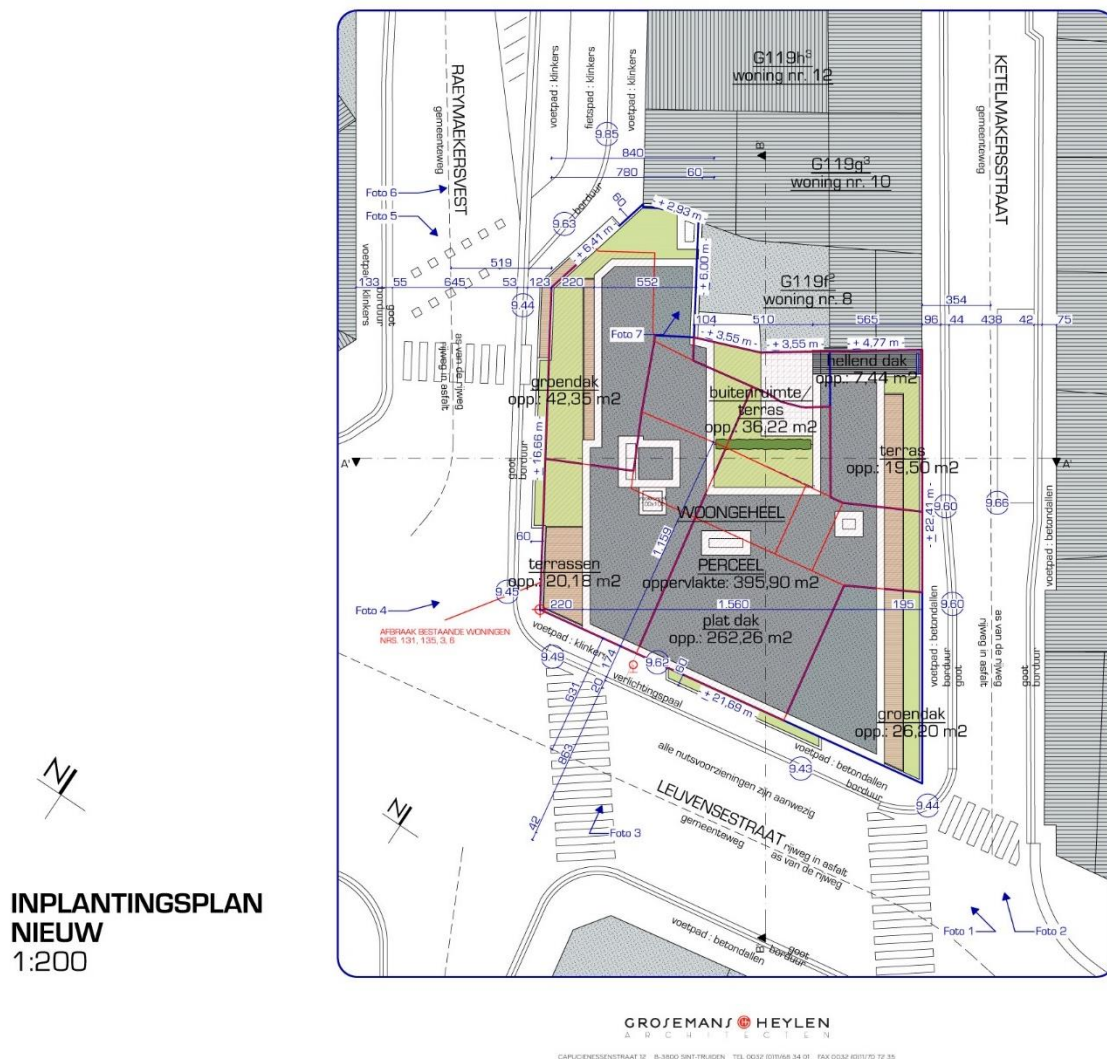
2. Aanleiding van het vooronderzoek

Dit onderzoek begint bij het slopen en het bouwen in de Leuvensestraat 131-135 te Tienen.

Voor het archeologisch veldonderzoek is het noodzaak de bestaande gebouwen, die de percelen omvatten, af te breken. De gebouwen mogen tot op het maaiveld niveau gesloopt worden.

3.3 De geplande werken

De geplande werken voorzien een woongeheel te bouwen verdeeld over 4 verdiepingen, plus een parkeerkelder die de volledige percelen zal omvatten.

Afbeelding 3: het nieuwe inplantingsplan, zoals aangereikt door de Grosemans-Heylen architecten. Iin rood gekarteerd zijn de te slopen stukjes.

De geplande appartementsbouw zal meer grondoppervlakte in beslag nemen dan de oppervlakte van de bestaande te slopen gebouwen, door de ontwikkeling in de hoogte en door de hieronder gelegen

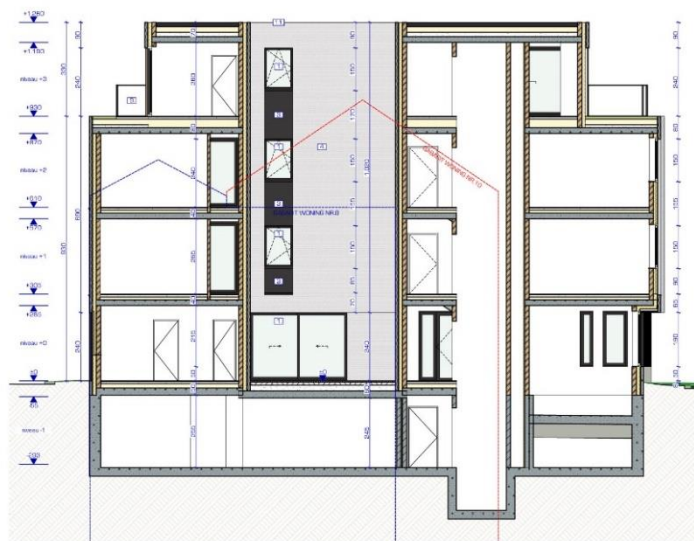
parking, dus kan men spreken van hoge bouwdensiteit in het verleden en in de toekomst, 100% bebouwd.

Het gebouwencomplex zal 4 verdiepingen tellen, met voetgangerstoegang via de Leuvensestraat en met fietstoegang via de Raeymaekersvest. Langs deze weg zal ook de inrit/afrit aan de parking zijn.

In de kelder, naast de oprit van de parking langs de kant van de Raeymaekersvest, liggen de traphal en de lift en zijn er 10 private bergingen en 7 parkeerplaatsen, waarvan één voor gehandicapten, voorzien. De aanzet van de kelder zal op ca -3,50 m onder het huidige maaiveld liggen en de inplanting van de lift zal ca. -1,80 dieper liggen. Op het niveau van de parkeerkelder zullen er ook rioleringslijnen liggen.

Afbeelding 4: de inplanting van de kelder, Grosemans-Heylen architecten

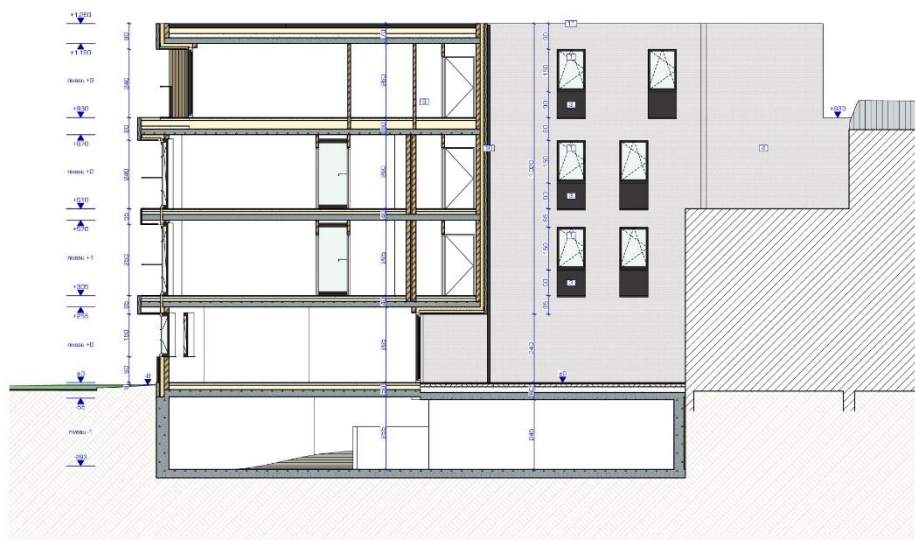

SNEDE AA
1:100

GROEMANJ HEYLEN

OPDRACHTGEVER: STADT TIESEN, TEL. 0522 353441, FAX 0522 353442, WWW.STADT-TIESEN.DE
ARCHITECTEN: GROEMANJ HEYLEN, TEL. 0522 353441, FAX 0522 353442, WWW.GROEMANJ-HEYLEN.NL

Afbeelding 5: snede AA, Grosemans-Heylen architecten

SNEDE BB
1:100

GROEMANJ HEYLEN

OPDRACHTGEVER: STADT TIESEN, TEL. 0522 353441, FAX 0522 353442, WWW.STADT-TIESEN.DE
ARCHITECTEN: GROEMANJ HEYLEN, TEL. 0522 353441, FAX 0522 353442, WWW.GROEMANJ-HEYLEN.NL

Afbeelding 6: snede BB, Grosemans-Heylen architecten

Op het gelijkvloers liggen de oprit van de ondergrondse parking, de traphal met ingang via de Leuvensestraat, de lift, de fietsstallen en twee appartementen.

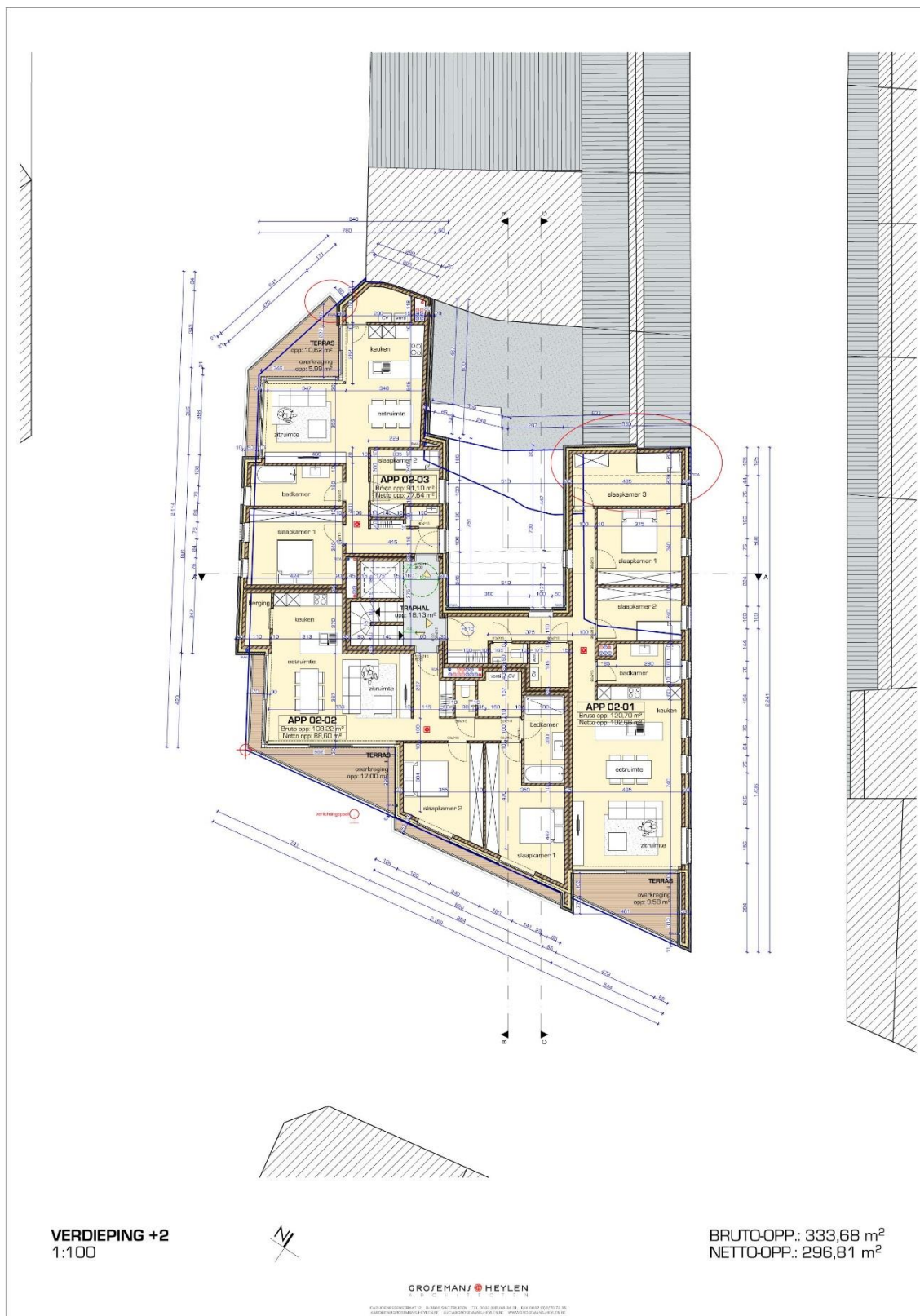
Afbeelding 7: het gelijkvloers, Groseman-Heylen architecten

VERDIEPING +1
1:100

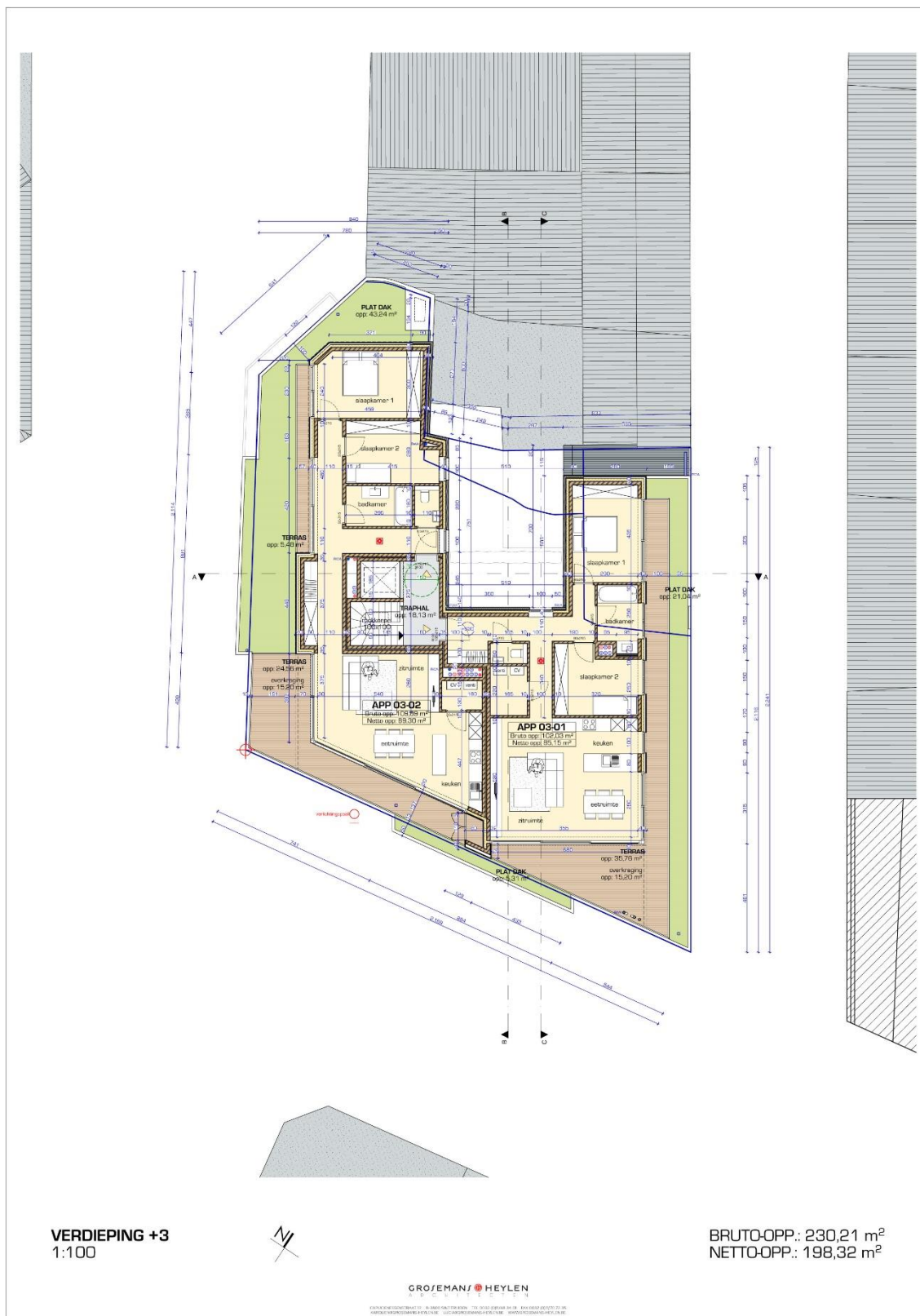
BRUTO-OPP.: 333,68 m²
NETTO-OPP.: 296,81 m²

GROEMANJ HEYLEN

BOUWEN&MILIEU – Tienen, Leuvensestraat 131-135 – Projectcode 2017F253 – Programma van Maatregelen

Afbeelding 9: verdieping +2, Grosemans-Heylen architecten

Afbeelding 10: verdieping +3, Grosemans-Heylen architecten

3. Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

In het bureauonderzoek werden alle nodige gegevens verzameld en besproken om te komen tot een gefundeerde uitspraak betreffende de archeologische verwachtingen in het betrokken projectgebied. Dit onderzoek heeft volgende IT-middelen gebruikt om het archeologisch potentieel van het gebied te kennen :

- Site/object op <https://inventaris.onroerendergoed.be>;
- Het onroerend erfgoed op de kaart, op <https://geo.onroerendergoed.be>;
- Vorige vooronderzoeken, op <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/>;
- Onderzoek met alle historische kaarten, op <https://geopunt.be> en op www.cartesius.be

Het projectgebied ligt in Tienen, op de hoek tussen de Leuvensestraat 131-135 en de Raeymaekersvest. Tienen is gelegen langs de Grote Gete, in het noorden van het Haspengouws plateau. De kern van de stad situeert zich op een verhevenheid, de Sint-Germanusheuvel, in de vallei van de Grote Gete. De Grote Gete stroomt ten zuiden van de stad. De Mene die nu de Grote Gete instroomt voor ze de stad bereikt, liep vroeger net ten zuiden van de eerste stadsomwalling. De Borggracht, die aftakt van de Grote Gete, loopt samen met de zuidelijke grens van de tweede omheining. De gronden rond de stad worden gekenmerkt door droge leembodems. In de vallei komen overwegend natte leembodems voor.

Het onderzoeksgebied ligt op een hoogte van 54 m TAW; het terrein is vlak, en het hele oppervlak is bebouwd.

Het projectgebied situeert zich in de historische stadskern van Tienen, tussen de eerste¹ en de derde² laatmiddeleeuwse stadsomwalling. Het onderzoeksgebied valt deels samen met de 18de -eeuwse stadsomwalling³, onmiddellijk binnen de Leuvense poort⁴.

Tot op heden zijn in het projectgebied geen archeologische vindplaatsen gekend.

¹ CAI 152468, <http://cai.onroerendergoed.be/locatie/152468>

² CAI 152469, <http://cai.onroerendergoed.be/locatie/1524689>

³ CAI 152603, <http://cai.onroerendergoed.be/locatie/152603>

⁴ CAI 207836, <http://cai.onroerendergoed.be/locatie/207836>

Afbeelding 11: het projectgebied, in rood, op de CAI locaties kaart, www.geo.onroenderfgoed.be

Afbeelding 12: het projectgebied, in rood, op de CAI locaties kaart, detail, www.geo.onroenderfgoed.be

In de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksgebied (dat deels samenvalt met de 18de -eeuwse stadsomwalling⁵) zijn er enkele archeologisch gekende sites en vondsten:

- CAI 207836 18de -eeuwse Leuvense poort
- CAI 207831 de Oude Leuvense poort uit de late Middeleeuwen
- CAI 152469 De derde stadsomwalling uit de late Middeleeuwen
- CAI 211254 muren in baksteen mogelijk in verband met bewoning zichtbaar op historische kaarten op deze plaats
- CAI 3631 het Agnetenklooster uit de Late Middeleeuwen
- CAI 20109 een klooster uit de 17de eeuw
- CAI 3620 Vlakgraf uit de Midden-Romeinse Tijd, deze graven behoren waarschijnlijk tot het Romeinse grafveld van Avendoren
- CAI 3613 2 brandgraven, resten van houten wandbekleding, waarschijnlijk tumuligraven vaatwerk, 12 Terracotta-vazen in kist uit de Midden-Romeinse Tijd
- CAI 3627 indicator van de Sint-Martinuskerk, in de Avendorenstraat achter de huizen 59 tot 91. De kapel dateert van rond 700 en ze werd afgebroken in 1816
- CAI 3616 vondstconcentratie van aardewerk uit de Romeinse Tijd
- CAI 20870 restant van een muur in kalksteen. Rond en op deze muur werden enkele lagen aangetroffen die ermee in verband staan. De muur is onderdeel van een gebouw uit de Romeinse Tijd
- CAI 143 meer vondsten:
 - laatneolithische weg
 - een nederzetting van ca. 3,25 ha met een meervoudige omgrachting uit de vroege ijzertijd en grachten uit de late ijzertijd
 - vierkante grachtstructuur en een huisplattegrond uit de Claudische Tijd; vondsten van ambachtelijke activiteiten (glasproductie, bronsateliers, ijzerwinning en weefactiviteiten) en een Mithraeum (Eerste tempel binnen Benelux gewijd aan deze godheid) uit de Midden-Romeinse Tijd

⁵ CAI 152603, <http://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/152603>

- een uitbreidingsgebied van de *vicus* langs 2 veldwegen die leidden van het centrum van de *vicus* naar het zuiden, parallel met de oudere vierkante grachtstructuur. In de greppel langs 1 van deze wegen zijn de resten van een waterleiding aangetroffen, in de Midden-Romeinse Tijd gedateerd

- 2 baksteenovens, gelegen langs de Molengatweg, waren gevuld met productieafval en bakstenen afkomstig van 1 permanente muurconstructie die zich tussen de stookkuil en de laadruimte van de oven bevond. Bakstenen geproduceerd voor de bouw van de Onze-Lieve-Vrouw-ten-Poel kerk?

- CAI 183 meer vondsten:

- Rechthoekige kelder, waterput, kuilen, greppels ronde de periode van Claudius (41-54 n. Chr.) en misschien ook van erna, vroeg- Flavisch (69-81 n. Chr.)

- Gebouw plattegronden pottenbakkersoven, afvalkuilen uit de Midden-Romeinse Tijd

- derde of grote omheining rond het middeleeuwse Tienen. Combinatie van gracht en wal: schuin wegduikend opvullingspakket uit de Late Middeleeuwen

- CAI 150851 Mogelijke nabijheid van een glasatelier en kuilen, waarvan sommige met duidelijk rituele/speciale bijzettingen (aardewerk servies en hondenskeletten) opgegraven, uit de Romeinse Tijd

- CAI 3615 meer vondsten:

- In de noordwestelijke rand van de Romeinse *vicus* gedeelte van de weg Tienen-Elwijt: 2 wegverhardingen. De eerste bestaat uit een onregelmatig uitgestrooide, dunne laag kiezel en heeft een breedte van 4 tot 6 m. De tweede (bovenste en jongere wegdek) is veel dikker ca. 15 tot 20 cm en met ander materiaal opgebouwd; vóór de Flavische periode: verharding van wegen gebeurde meestal in de Claudische Tijd

- *Horreum* of graanmagazijn (houten constructie van 3,6 m breed en minstens 55 m lang) uit de Flavische Tijd. Afgebroken midden 2de eeuw om plaats te maken voor nieuwe gebouwen

- Badgebouw uit de Flavische Tijd. Nog voor het midden van de 2de eeuw werd het gebouw systematisch afgebroken en waarschijnlijk elders in de *vicus* heropgericht.

- portiek met daarachter gedeelten van één of 2 houten constructies en 2 in steenbouw. Gebouwen zijn afgebrand in de 2de helft van de 2de eeuw. Bronsgieterij: grote aantallen smeltkroezen en bronsslakken. Een batterij van kleine oventjes (20-tal); artisanale beenverwerking,

met de systematische extractie van secundaire producten (merg, mergolie, beendervet en beenderlijm) uit de Midden-Romeinse Tijd

- rand van de middeleeuwse stadsgracht, gedateerd uit de Late Middeleeuwen. Binnen deze gracht ligt een kleinere gracht met een spits uitlopend profiel

- CAI 185 meer vondsten:

- Gebouw plattegronden en weg uit de Midden-Romeinse Tijd. Resten van bestrating: verhard met keien, grint en *tegulae*. Afgezet met grote zandsteenblokken die op 1,5 m van elkaar waren ingeplant. Onderdeel van de heirbaan Tongeren-Tienen?

- een belangrijk grafveld, gelegen binnen het puin van een Romeins gebouw. Grotendeels verwoest: bijgaven, sieraden, vaatwerk, benodigdheden, beenderen uit de Merovingische periode

- CAI 237 rest van gebouwen, deels in steen opgetrokken, deels in vakwerk, en met grote dakpannen afgedekt; de vloeren bestonden uit typisch Romeinse roze mortel. De vondsten worden in de Midden-Romeinse Tijd gedateerd.

Bovendien liggen in de omgeving van het projectgebied vastgestelde bouwkundige erfgoed – relictten, monumenten, UNESCO werelderfgoed bufferzones (oranje kleur), stads/ dorpsgezichten (lichtblauwe kleur) en historische tuinen /parken (paarse kleur).

Het heeft er alle schijn van dat het bodemarchief matig geroerd is in het verleden.

De inplanting van de gebouwen in de Leuvensestraat is herkenbaar vanaf de 20ste eeuw en door de opdrachtgever en de architecten Grosemans-Heylen kennen we de diepte van de kelders (er zijn er drie) van 2,5 m onder het maaiveld. Deze lokalen liggen onder de woningen in de Leuvensestraat nummers 131 en 135 en onder de woning in de Ketelmakersstraat 8 (hoek met de Leuvensestraat).

Hoewel het projectgebied dus binnen de historische stadskern valt, ligt het toch eerder aan de periferie ervan. Op de Deventer kaart is de zone leeg en op de andere kaarten valt de zone onmiddellijk binnen de grens van de 18de-eeuwse stadsomwalling; op de CAI kaart is het projectgebied zodanig gekarteerd dat het deels samenvalt met de 18de -eeuwse stadsomwalling.

Over heel het projectgebied kan waardevol archeologisch erfgoed aanwezig zijn. Uit de mutatieschetsen kunnen we afleiden dat er vele verdelingen van een groot onbebouwd gebied (tot het begin van de 19de eeuw) zijn geweest, maar het is mogelijk dat de huidige inplanting, met de kelders, van rond de helft van de 20ste eeuw dateert. We lezen echter niet voldoende details af van

andere bronnen om in te schatten welke de precieze impact was van de 19de-eeuwse bebouwing binnen het projectgebied.

De locatie van het projectgebied, binnen de lijn van de stadsmuren waarvan het tracé gelijk loopt met de Astridvest en de Reymaekersvest, kan tot meer kennis van de historische kern leiden, door eventuele sporen van de stadwallen en hun omgeving, doorheen de late middeleeuwen en Nieuwe Tijd. De locatie van het projectgebied, binnen de lijn van de stadsmuren en poorten, kan meer kennis bijbrengen over de historische ontwikkeling van de stadskern, bijvoorbeeld de kennis van gebouwen, de activiteiten in de gebouwen etc. Ook in het geval dat het bodemarchief geen sporen van de stadwallen bevat, blijft de kans bestaan dat het terrein archeologische vondsten (complexe stedelijke contexten en meerlagige stratigrafie) oplevert. Het projectgebied ligt niet in de directe omgeving van de vondsten uit de Romeinse tijd, maar gezien het belang van de vondsten in Tienen, kan ook de kans van sporadische sporen vanaf deze periode niet uitgesloten worden.

4.Vraagstelling en Onderzoeksdoelen

a. Doelstellingen van het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem

Doel van het stratigrafisch onderzoek is een eerste archeologische evaluatie van het terrein. Er dienen aanbevelingen te worden geformuleerd naar vervolgonderzoek en –strategie toe. Minimaal volgende onderzoeksvragen dienen te worden beantwoord:

- In welke mate is het terrein reeds verstoord?
 - In welke mate verstoren de geplande werken archeologisch erfgoed?
 - Wat is de te volgen strategie tijdens het prospectieonderzoek, rekening houdend met het hoge grondwaterpeil?
 - Zijn er archeologische sporen aanwezig?
 - Bevinden de sporen zich in stratigrafisch verband?
 - Hoeveel verschillende lagen/stratigrafie zijn er te onderscheiden in de verschillende proefputten? -
 - En hoe zijn die over de verschillende putten heen gelinkt?
- Bevatten deze lagen archeologische vondsten?
- Uit welke periode dateren de vondsten?
 - Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en in dit specifiek geval, zijn er sporen van de stadsversterkingen?
- Zijn er post/laatmiddeleeuwse kelders aanwezig?
- Zijn er één of meerdere vloeren in deze kelders?
- Is er onder de kelders nog archeologisch erfgoed aanwezig?
- Wat was de invloed van de bestaande bebouwing/verhardingen op het archeologisch erfgoed?
- Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?

Het doel van de proefsleuven is de detectie van sites met bodemsporen. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden? - Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Is er een aard(bodem)kundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen?
- Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en in dit specifiek onderzoek, zijn er sporen van het tracé van de stadsversterkingen?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?

- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja:

Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?

- Wat is de omvang?
- Komen er oversnijdingen voor?
- Wat is het, geschatte, aantal individuen?

- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?

- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?

- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?

- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?

- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:

- Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

- Wat is de te volgen strategie bij een vervolgonderzoek?

5. Onderzoeksstrategie en -methode

De geplande onderzoeksmethode: verder archeologisch onderzoek wordt best uitgevoerd door middel van stratigrafische profielputten en (eventueel) proefsleuvenonderzoek. De meest aangewezen methode om het terrein op haar archeologische waarde te onderzoeken is een ingreep in de bodem door drie stratigrafische proefputten van 2,25 m² groot (1,5 x 1,5 m) en te graven tot minstens 30 cm in de ongeroerde C-horizont (afbeelding 13).

We opteren voor het aanleggen van proefputten gespreid over het terrein na afbraak van de bestaande gebouwen, om een duidelijk beeld van de stratigrafische complexiteit van het terrein te krijgen.

Het voorstel is de eerste put aan het leggen binnen de contouren van de afgebroken bebouwing, naast de huidige kelders onder de bestaande gebouwen in de Leuvensestraat 131 om een eventuele verstoring van het terrein, door de kelders, te kennen.

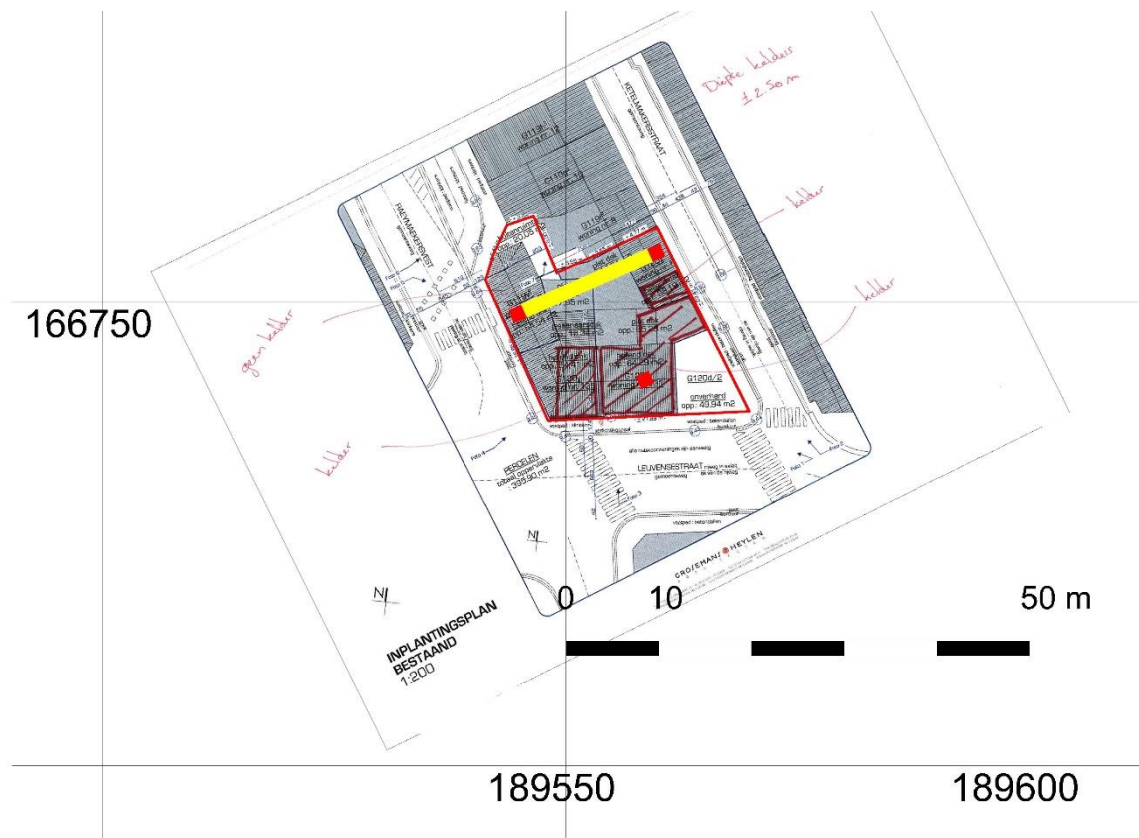
De twee andere putten worden aangelegd in de noordelijke kant van het projectgebied, gezien de afwezigheid van kelders.

Indien uit de stratigrafie van de drie profielkolommen blijkt dat het terrein weinig of niet recent verstoord is en potentieel bevat op archeologische kennisvermeerdering, dan worden de profielputten 2 en 3 verbonden door middel van een proefsleuf van 2 m breedte en aan te leggen op het eerste, meest recente, archeologische vlak zoals aangetroffen in de profielkolommen van de proefputten. Op die manier ligt de (eventuele) sleuf dwarsrichting op het waarschijnlijke tracé van de muren en hun directe omgeving (afbeelding 52 CAI-locaties kaart).

Indien uit de profielputten blijkt dat het terrein waardevolle archeologische kennis kan opleveren betreffende de ontwikkeling van de stad Tienen, of andere archeologische erfgoedwaarden, dan kunnen ter hoogte van het eerst aangetroffen archeologische vlak beide profielputten met elkaar verbonden worden als proefsleuf ter verdere archeologische evaluatie en waardering van het terrein.

Randvoorwaarden

Voor de proefputten gemaakt kunnen worden, dienen uiteraard de bestaande gebouwen gesloopt. Dit mag tot op maaiveldniveau. Vanaf het moment dat vloeren uitgebroken worden dient dit te gebeuren onder begeleiding en toezicht van een archeoloog om te voorkomen dat waardevolle sporen verloren gaan. Het resultaat van de stratigrafische proefputten bepaalt de verder te volgen strategie in het archeologisch traject.

Afbeelding 13: voorstel van de drie putten (rood) en de eventuele sleuf (geel), aangezien de tekening van de kelders, zoals aangereikt door de Grosemans-Heylen architecten.

6. Onderzoekstechnieken

De meest aangewezen methode om het terrein op haar archeologische waarde te onderzoeken is een ingreep in de bodem door drie stratigrafische proefputten van 2,25 m² groot (1,5 x 1,5 m) en door een (eventuele) proefsleuf.

Van alle sleuven en kijkvensters zullen overzichtsfoto's worden gemaakt en van alle (antropogene) sporen ook detailfoto's. De sleuven en sporen worden ingemeten en gedocumenteerd aan de hand van beschrijvingen. Indien een spoor zich tegen de putwand bevindt, wordt het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren. Sporen-, foto- en vondstenlijsten worden geregistreerd in het veld. Vondsten die binnen de sleuven of kijkvensters worden aangetroffen, worden per context ingezameld (vlak, spoor, enz.). Er dient een selectie van de

sporen gecoupeerd te worden die afdoende is om de onderzoeksvragen te beantwoorden. In vermoedelijke diepe sporen zoals waterputten en waterkuilen wordt een boring voorzien om te verifiëren of het om een dergelijk spoor gaat en om de diepte te bepalen. De erkend archeoloog/veldwerkleider is vrij in het bepalen van de noodzaak van aanvullende boringen en het aantal boringen.

Per proefsleuf wordt minimaal één profielkolom (minimaal 1 m breed) aangelegd waarbij ca. 30 cm van de moederbodem zichtbaar is. De locatiekeuze van deze profielputten is afhankelijk van de variabiliteit in de bodemopbouw. Alle bodemprofielen worden opgekuist, gefotografeerd (voorzien van profielnummer, sleufnummer, noordpijl en schaallat), ingetekend op schaal 1/20 en beschreven per horizont op basis van de bodemkundige registratie- en beschrijvingsmethodes. Bij elke profielput wordt de absolute hoogte van het (archeologisch) vlak en van het maaiveld genomen en op het plan aangeduid.

Sporen waarbij de metaaldetector een signaal geeft, worden aangeduid in de sporenlijst. Metaalvondsten worden enkel ingezameld als zij zich aan het vlak bevinden of als ze zich in een spoor bevinden dat gecoupeerd wordt. Ingezaamde vondsten worden op plan gezet met vondstnummer en de code Md. Ingezaamde metaalvondsten worden beschermd tegen degradatie van het materiaal.

Indien sporen worden gecoupeerd in functie van het beantwoorden van de vooraf opgestelde of door voortschrijdend inzicht opgeworpen onderzoeksvragen, worden de coupes ingemeten, getekend (schaal 1:20) en gefotografeerd.

Na afloop van het onderzoek worden de sleuven gedicht om verdere degradatie van eventueel aanwezige sporen te voorkomen. Indien nodig worden kwetsbare sporen (graven, zeer ondiep bewaarde sporen) afgedekt met doek of plastic zodat ze in geval van een vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving niet verder worden aangetast vooraleer ze onderzocht kunnen worden

7. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er wordt niet verwacht dat afwijkingen van de Code van Goede Praktijk zich zullen/kunnen voordoen. Elke wijziging in de onderzoeksstrategie en/of onderzoeksmethode wordt tijdens het veldwerk met alle betrokken partijen besproken en pas uitgevoerd na goedkeuring door alle betrokken partijen.

8. Lijst met afbeeldingen

Afbeelding 1: Bounding box, het bouwgebied in rood, www.geopunt.be

Afbeelding 2: de kadastrale kaart, in rood het projectgebied, www.cadgis.be

Afbeelding 3: het nieuwe inplantingsplan, zoals aangereikt door de Grosemans-Heylen architecten. In rood gekarteerd zijn de te slopen stukjes.

Afbeelding 4: de inplanting van de kelder, Grosemans-Heylen architecten

Afbeelding 5: snede AA, Grosemans-Heylen architecten

Afbeelding 6: snede BB, Grosemans-Heylen architecten

Afbeelding 7: het gelijkvloers, Grosemans-Heylen architecten

Afbeelding 8: verdieping +1, Grosemans-Heylen architecten

Afbeelding 9: verdieping +2, Grosemans-Heylen architecten

Afbeelding 10: verdieping +3, Grosemans-Heylen architecten

Afbeelding 11: het projectgebied, in rood, op de CAI locaties kaart, www.geo.onroenderfgoed.be

Afbeelding 12: het projectgebied, in rood, op de CAI locaties kaart, detail, www.geo.onroenderfgoed.be

Afbeelding 13: voorstel van de drie putten en de eventuele sleuf, aangezien de tekening van de kelders, zoals aangereikt door de Grosemans-Heylen architecten.

9. Bibliografie

HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., ERVYNCK, A., 2016, Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48, Brussel, agentschap Onroerend Erfgoed - Wetenschappelijke instelling van de Vlaamse Overheid, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Geraadpleegd via:

<https://www.onroerendergoed.be/actueel/nieuws/onderzoeksrapport-archeologisch-vooronderzoek-proefsleuven-strategie/>

Geraadpleegde websites:

www.cartesius.be

www.dov.vlaanderen.be

www.gdiviewer.agiv.be

www.geo.onroerendergoed.be

www.geopunt.be

www.inventaris.onroerendergoed.be/

www.loket.onroerendergoed.be

www.mapire.eu